

יותר מכל הספירות של האבות.
זהו שכתוב וישבע יעקב בפחד
אביו יצחק.

רבי אבא פתח ואמר, אלהי
אברהם ואלהי נחור ישפטו
בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב
בפחד אביו יצחק. מפסוק זה
אתה יכול לדעת זה.

ויתחזק ישראל וישב על המטה.
יסוד הכתוב (דניאל יב) ובעת ההיא
יעמד מיכאל השר הגדול העמד
על בני עמך והיתה עת צרה. רבי
שמעון אמר, זו גבורת יד מיכאל
הגדול, כמו שהיה משתחוה לה
מקדם לכן. למי היה משתחוה?
משתחוה למטה. היתה המטה
פתוחה פניה. למילה היה
משתחוה, שהרי היתה חביבה
עליו.

כי חלל יהודה קדש ה' אשר
אהב ובעל בת אל נכר (מלאכי ב).
כשהסתלק זיוו ממנו על
חטאייהם, ולא היה לה לעמד
לפניו, וגרשה המלכה מן המלך
משום שלא יכלה להשאיר את
בניה בין העמים להרג אותם,
והוא היה בארץ הקדושה, בזה
שיהיו עמים נכרים מן עמו.
רוצה לומר, הכניס שכינה
ביניהם בגלות ובזמן שלא היתה
בארץ, והיא בארץ העמים בזיו
של ישראל נשמרו העמים
שסביבותיהם.

למדנו, אמר רבי יוסי, שני
גדולים היו תחת פסא הכבוד
הקדוש, והרי שמו אחד מהם
הוא מטה, שהיה שורה באוצר
של התיכל. והרי אנו בגלות, לא
נשאר בינינו אלא זה שהוא
מטבע שלו, והוא חתום משמו
של הקדוש ברוך הוא.

זהו שכתוב (שמות כג) הנה אנכי
שלח מלאך לפניך לשמרך וגו'.
לא לדבר כן, אלא בעולם הבא,

היא מעלאה, מפרשא תיר מפל ספירן
דאבהתא, הדא הוא דכתיב וישבע יעקב
בפחד אביו יצחק.

רבי אבא פתח ואמר, (בראשית לא) אלהי אברהם
ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי
אביהם, וישבע יעקב בפחד אביו יצחק,
מהאי קרא את יכיל למנדע דא.

ויתחזק ישראל וישב על המטה, ורזא
דקרא, (דניאל יב) בעת ההיא יעמוד
מיכאל השר הגדול העומד על בני עמך
והיתה עת צרה. רבי שמעון אמר, דא גבורת
ידא דמיכאל רברבא. כמה ליה הוה מקדמת
דנא סגיד. למאן הוה סגיד, סגיד לערסא,
הוה ערסא פתיחא פניה. למהולתא הוה
סגיד, דהא הות חביבא מיניה.

כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ובעל בת
אל נכר, (מלאכי ב) כד אסתלק זיויה מניה
על חוביהון, לא הוה ליה למיקם קמיה,
ואתרכת מטרוניתא מן מלפא, בדיל דלא
יכלא לשבקא לה לברחא בין עמין
למקטלהון, והוה בארעא קדישא הוא, בהא
דיהון עמין נוכראין מן עמיה. סכי למימר,
עאל שכינתא ביניהון בגלותא, ועדנא דלא
הוה בארעא, והיא בארע עממין, בזיוא
דישראל, אסתמרו עממא די בסחרניהון.

תאנא, אמר רבי יוסי, תרין רברבין הוו
תחות פרסי יקרא קדישא, והא
בשמיה חד מאני בערסא, דהוה שדי אגוניה
דהיכלא. והא אנו בגלותא, לא אשתאר
ביננא אלא דא דביני דזיניה, והוא חתוך מן
שמיה דקדשא בריך הוא.

הדא הוא דכתיב, (שמות כג) הנה אנכי שולח
מלאך לפניך לשמרך וגו', לא למלא

כמו שפרשנו במקומו והיא השמירה בדרך, אני השריתי שכניה ביניכם לשמר אתכם בגלות, והיא שמרה אתכם עד שתביא אתכם לארצכם כמו שהייתם מקדם לזה. אשר הכנתי - מושבות מקדם לזה.

זו שכניה מן מטטרו"ן, וגרשה המלכה מהמלך עד שתשוב למקומה, וסוד - כי רק עוג מלך הפשן נשאר מיתר הרפאים הנה ערשו ערש ברזל הלה הוא ברבת בני עמון, כמו שפרשנו במקומו. והדרך, שנמשלה לגלות, שמר אותם בגלות על צרה שתבא עליכם, עד שיבא ויכניס אתכם לארץ שנשבע לאבותיכם שנשמרה.

רבי שמעון פתח ואמר, (רות א) ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל. אמר רבי יוסי, השליט רחמים על הדין. (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. אור וטוב שוים, שהוא מבוועי הנחלים שיוצא מהם הים והנחל שבעולם. שנינו, אמר רבי שמעון, פעם אחת עליתי וירדתי להאיר במבוועי הנחלים, ועלה אחרי רבי אבא. אמר לי, במה עסקתם? אמרתי לו, בפסוק הזה (קהלת א) שפל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. מזיו נבראו כל הגדולים שמן העולם, ומזיו נובעים כל הנחלים, הנחלים שהם בפסוק הזה נמוכים בגלות הזאת, שהרי חשך ואפלה, חבת האם עשה להם, ואם לא, הנחל עושה לבתו. גדלה שניה הוא, הוא פחת הקדוש ששוכב על גני ההיכל, שהרי השר של ישראל שהיה ממנה עליהם, בכל זמן שהיתה הגבירה עם המלך, היה יוצא וכא

הכי, אלא בעלמא דאתי, כד פרישנא בסטרין והוא צורין בארחה, אנא שרינא שכינתא ביניכון למאריהון בגלותא והיא נטרת יתכון, עד (דף ריד ע"א) דתייתי יתכון לארעכון, כמה דהויתון מקדמת דנא. אשר הכינתי, מותבן מקדמת דנא.

דא שכינתא מן מטטרו"ן. ואתרכת מטרוניתא מן מלפא, עד דתייתוב לאתרהא, ורזא (דברים א) פי רק עוג מלך הפשן נשאר מיתר הרפאים הנה ערשו ערש ברזל הלא הוא ברבת בני עמון, כדפרישנא באתריה. וארחה, דאתמתל לגלותא, נטר יתהון בגלותא, על עקתא דתתי עליכון, עד דייתי וייעול יתכון לארעא, דקיים לאבהתכון דאתנטרת.

רבי שמעון פתח ואמר (רות א) ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל, אמר רבי יוסי, שליט רחמי על דינא. (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, טוב ואור שוין, שהוא מבוועי דנחלין, דנפק מנהון ימא ונחלא דבעלמא.

תנא אמר רבי שמעון, זמנא חדא סליקנא ונחיתנא לאנהרא במבוועי דנחלין, וסליק בתראי רבי אבא. אמר לי, במאי עסקיתו. אמרית ליה, בהאי קרא (קהלת א) דכל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא. מזיויה אתבריאו כל רברבייא דמן עלמא, ומן זיויה אתנביעו כל נחלייא, נחלייא הו אינון להאי קרא, דמאיכי בהאי גלותא, דהא חשוכא כמופלא, חפתא דאמא עביד להו, ואי לאו, נחלא עביד ברתיה. רברבא תנפיתא הוא, הוא תחות קדישא, דגני אגנים דהיכלא. דהא רברבא דישראל דאתמני

עליהון, בכל עידן דהות